

7. Психологія особистості: Словник-довідник / за ред. П. П. Горностая, Т. М. Титаренко. – К. : Рута, 2001. – 320 с. – С. 263-293.
8. Рубинштейн С. Л. Бытие и сознание. О месте психического во всеобщей взаимосвязи явлений материального мира. – М. : АН СССР, 1957. – 328 с. – С. 290.
9. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості : підручник. – К. : Міленіум, 2006. – 344 с. – С. 290.
10. Современный толковый словарь русского языка / сост. Л. Прокофьева. – СПб. : Норинт, 2005. – 960 с. – С. 9.
11. Словник іншомовних слів. – Головна редакція УРЕ АН Української РСР. – 1974. – 776 с.
12. Философский энциклопедический словарь / редкол. : С. С. Аверинцев, Э. А. Араб-Оглы, Л. Ф. Ильичёв и др. – 2-е изд. – М. : Сов. энциклопедия, 1989. – 815 с. – С. 18.

САКАЛЮК Е. П. Теоретический анализ понятий исследования проблемы формирования эмпатийной культуры будущего учителя начальной школы.

В статье осуществлен теоретический анализ понятий “эмпатийные способности”, “эмпатийный потенциал”, “эмпатийная компетентность”. Приведен перечень различных видов эмпатийных способностей. Раскрыта сущность эмпатийного потенциала как проявления внутренней рефлексии. Выделенное различие между терминами “компетенция” и “компетентность”. Доказана необходимость формирования базовых понятий эмпатийной культуры будущих учителей начальной школы.

Ключевые слова: способности, потенциал, профессиональный потенциал, компетенция.

SAKALYUK E. P. Theoretical analysis of basic concepts of research problems of forming the future of culture empathetic primary school teachers.

The article presents the theoretical analysis of the concepts of “empathy ability”, “empathetic potential”, “empathetic competence”. Lists the various types of empathy abilities. The essence of empathy potential as a manifestation of inner reflection. Highlighted the difference between the terms “competence” and “competence”. The necessity of forming the basic concepts of empathy culture of the future elementary school teachers.

Keywords: ability, potential, professional capacity, competence.

УДК 378.14

**Семененко І. Є.
Харківський національний
автомобільно-дорожній університет**

**ЕЛЕМЕНТИ ЕТАПУ АДАПТАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО
СУПРОВОДУ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ
У ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

Розглядається технологія педагогічного супроводу фахової підготовки іноземних студентів ВТНЗ. Технологія містить три етапи: адаптації, інтенсифікації та ідентифікації. Обґрунтовано сутність етапу адаптації.

У статті подано короткий аналіз елементів технології педагогічного супроводу. Технологія висвітлюється як ресурс ефективної організації процесу адаптації. Без цього

неможлива самореалізація іноземних студентів у структурі професійної освіти.

У якості елементів технології розглядається, зокрема, діагностика готовності до навчально-професійної діяльності

Ключові слова: *технологія педагогічного супроводу, етапи професійного навчання, іноземні студенти, адаптація.*

Система вищої освіти в світі традиційно розвивається як відкрита інтернаціональна система. Тенденції інтернаціоналізації освіти, зростання ролі міжнародного співробітництва в сучасній вищій освіті зумовили розвиток такого напрямку міжнародної діяльності вищих навчальних закладів як навчання іноземних студентів. В аспекті геополітичних і соціально-економічних інтересів України визначаються цілі, завдання, пріоритетні напрями діяльності в галузі підготовки національних кадрів, фахівців для зарубіжних країн. Державна політика в цій сфері спрямована на забезпечення високої якості підготовки та конкурентоспроможності випускників українських освітніх установ на світовому ринку освіти і праці. Міжнародний характер сучасної вищої освіти зумовив тенденцію до міжнародного “розділення” праці у професійній освіті, в якому особливо підкреслюється важлива роль інженерної освіти у підготовці зарубіжних кадрів. Навчання іноземних студентів відрізняється істотними особливостями (нерідна для студентів мова навчання і нерідне зовнішнє середовище). Більшість іноземних студентів мають низький рівень інформованості про політичну, економічну та соціальну системи країни, де їм належить вчитися; про норми, звичаї, традиції та культуру народу; про існуючу в країні систему вищої освіти. Для більшості студентів вперше виникає проблема інтернаціоналізації, необхідності комунікації з носіями різних соціальних, етнічних, національних норм і культур. Відбувається соціалізація та адаптація особистості в нових макро- і мікросоціальних умовах. Іноземні студенти є соціалізованими зрілими особистостями, сформованими під впливом певного середовища. Іноземний студент, включений у нове макро- і мікросередовище, відчуває природний дискомфорт, у зв'язку з важкими психічними та фізичними навантаженнями, зумовленими емоційною напругою, інформаційною перенасиченістю, необхідністю адаптуватися.

Соціальне замовлення на підготовку конкурентоспроможних іноземних фахівців, яке обумовлено входженням в міжнародний освітній простір, викликає необхідність впровадження наукоємних освітніх технологій, спрямованих на формування особистості професіонала, а також на переорієнтацію на процес самонавчання. У широкому значенні під технологією визначається реалізація того чи іншого методу, принципу за допомогою певних форм роботи, наукове прогнозування (проекування) і точне відтворення педагогічних дій, які забезпечують досягнення

запланованих результатів [1, с. 24]. Однією з таких технологій може бути технологія педагогічного супроводу професійної підготовки іноземних студентів як ресурс ефективної організації процесу адаптації.

Мета статті – обґрунтування сутності етапу адаптації технології педагогічного супроводу фахової підготовки іноземних студентів вищих технічних навчальних закладів.

Більшість дослідників (В. Віттенберг, А. Зінківський, М. Іванова, А. Суригін, А. Терещенко, Л. Шагліна, І. Ширяєва) вважають, що адаптація являє собою багаторівневий, динамічний процес, який має свою структуру, послідовність і особливості перебігу, пов'язаний з певною перебудовою особистості в рамках включення в нові соціальні ролі.

Водночас слід зазначити, що у сучасній науковій літературі не існує достатньої кількості досліджень з проблем поетапної організації технології педагогічного супроводу фахової підготовки іноземних студентів у вищих технічних навчальних закладах, зокрема, етапу адаптації професійного навчання і виховання. А без ефективної організації процесу адаптації до умов навчання у вищому навчальному закладі неможлива самореалізація іноземних студентів в структурі професійної освіти, їхнє професійне становлення та розвиток.

Існує класифікація етапів професійного навчання, обґрунтована Е. Зсером [2, с. 56]. У цій класифікації виділяється три етапи професійного навчання і виховання: адаптація, інтенсифікація та ідентифікація. На етапі адаптації відбувається пристосування студентів-першокурсників до умов і змісту професійно-освітнього процесу, до нової соціальної ролі, налагодження взаємин один з одним і з педагогами. На етапі інтенсифікації, який припадає на другий та третій курси, розвиваються загальні і спеціальні здібності студентів, інтелект, емоційно-вольова регуляція, відповідальність за своє становлення, самостійність. На етапі ідентифікації (четвертий курс) формується професійна ідентичність, готовність до майбутньої практичної діяльності.

На кожному етапі визначаємо певні завдання, способи та прийоми технології педагогічного супроводу.

На етапі адаптації провідною діяльністю є навчально-пізнавальна. Першокурсники пристосовуються до умов і змісту професійно-освітнього процесу, опановують нову соціальну роль, налагоджують взаємини один з одним, з викладачами та учбово-допоміжним персоналом. Головним завданням педагогічного супроводу на цьому етапі є допомога першокурсникам в адаптації до нових умов життєдіяльності. Технології педагогічного супроводу полягають в діагностиці готовності до навчально-професійної діяльності, мотивів навчання, ціннісних орієнтацій, соціально-психологічних установок; допомоги в розвитку навчальних умінь і регуляції

своєї життєдіяльності; перепрофілювання і корекція професійного самовизначення студентів, які розчарувалися у виборі професії.

Розглянемо окремо кожний елемент технології педагогічного супроводу етапу адаптації. Почнемо з готовності до навчальної діяльності та її діагностики.

У нашому дослідженні ми маємо намір застосувати наукові здобутки Е. Зеєра, однак доповнюємо визначену класифікацію пропедевтичним етапом, завданням якого стає психолого-педагогічна та методична підготовка викладачів фахових дисциплін для роботи з іноземними студентами. Особливістю такої співпраці викладачів мовної підготовки та викладачів фахових дисциплін є постійний зворотній зв'язок, який виявляється у таких формах роботи: методичні семінари, педагогічні наради, виховні заходи.

На методичних семінарах повинен розглядатися процес навчання іноземних студентів в цілому і, зокрема, його ціль (проектується у вигляді “готовності до вивчення фахових дисциплін”); відбір змісту дисциплін (детермінований дидактичними принципами профорієнтаційної спрямованості, враховуючи психолого-педагогічні особливості організації процесу підготовки нерідною мовою); основний педагогічний засіб (комплекс пропедевтико-адаптаційних посібників та алгоритм його використання у педагогічній діяльності).

Структура “готовності” до вивчення фахових дисциплін виявляється у взаємозв'язку соціально-адаптаційного, орієнтаційно-лінгвістичного та професійно-предметного компонентів.

Таким чином, поняття “готовність іноземних студентів вищих технічних навчальних закладів до вивчення технічних дисциплін” характеризується розвиненістю професійного спілкування нерідною мовою з використанням лінгвістичних засобів технічних дисциплін і розглядається у вигляді інтегративної цілі навчання.

Готовність до професійної діяльності повинна сприяти формуванню професійної компетентності майбутнього фахівця, а діагностика цієї готовності – відповідати певним вимогам [3, с. 123]:

- діагностично поставлена мета. В умовах компетентнісного підходу до формування готовності до професійної діяльності необхідно чітко уявляти, які компетенції будуть сформовані у студентів на тому чи іншому етапі навчання;

- відбір форм і методів діагностики, відповідних цьому рівню готовності до професійної діяльності;

- зміна характеру оцінки освітніх результатів;

- готовність до системи контролю та обліку знань і дотримання певних організаційно-педагогічних умов (модульно-рейтингова система,

усвідомлення кожним студентом цілей майбутньої діяльності, охоплення контрольними завданнями всього навчального матеріалу, чітке планування програм самостійної роботи, оволодіння студентами засобами самодіагностики, можливість для кожного студента ознайомитись з результатами контролю, виправити допущені помилки).

Таким чином, система діагностики готовності до професійної діяльності – це діагностика мотиваційної та операціональної сфер готовності на різних рівнях: мотиваційному, психолого-орієнтованому, репродуктивно-діяльнісному, практико-орієнтованому.

Наступним елементом є діагностика мотивів навчання для оволодіння професією, тобто навчальної мотивації. Навчальна мотивація є важливим дослідницьким полем в практиці навчання у ВНЗ. У цьому полі необхідно враховувати значущі моменти, такі, як рефлексивна багатозначність педагогічної взаємодії (той, хто навчає і той, хто навчається сприймають процес педагогічної взаємодії по-різному), психологічне неприйняття навчання з боку студента, перехід від навчально-академічної діяльності на молодших курсах до діяльності навчально-професійної на старших. У процесі роботи з іноземними студентами, що мають різну ментальність, необхідно враховувати, що можуть виникати ситуації, пов'язані з відмінностями в мотиваційних установках щодо організації навчального процесу, його змісту, організаційних форм.

Під мотивом в психології розуміють те, що спонукає діяльність людини, заради чого вона відбувається.

Мотиви навчання (від фр. *motif*, від лат. *moveo* – рухаю) – внутрішні психічні сили (двигуни), що стимулюють пізнавальну діяльність людини. Види мотивів: соціальні, спонукальні, пізнавальні, професійно-ціннісні, меркантильні.

Мотивація – комплекс імперативних спонукань до активності, що виникає у психіці окремої людини під впливом її внутрішніх причин та / або у відповідь на роздратування і стимули, що приходять із зовнішнього середовища, і визначають спрямованість і зміст наступної активності суб'єкта (особистості, групи) [4]. Навчальна мотивація визначається як окремий вид мотивації, включений у певну діяльність, – в нашому випадку діяльність навчання, навчальну діяльність.

Під мотиваційним комплексом особистості розуміється співвідношення внутрішньої, зовнішньої позитивної та зовнішньої негативної мотивації в структурі позааудиторної діяльності.

Для визначення такого співвідношення використовується методика "Мотивація професійної діяльності" (методика К. Замфір в модифікації А. Реан) [5, с. 46-50] та методика для діагностики навчальної мотивації студентів В. Г. Каташевої і методика А. Реан і В. Якуніна в модифікації

Н. Ц. Бадмаєвої [6]. В результаті дослідження характеру мотивів, які спонукають студентів до навчання, вивчається структура мотиваційної сфери студентів, визначається переважаючий тип професійної мотивації (внутрішня, зовнішня мотивація) в групі і рівень мотивації професійного навчання.

У кожному навчальному закладі повинні бути створені умови, що дозволяють студенту побачити можливості свого професійного зростання. Особливості мотивації для кожного студента індивідуальні, тому важливо, спираючись на загальний підхід, виявити, як відбувається становлення професійної мотивації студентів. Студенти з високим рівнем навчальної мотивації спрямовані на навчально-професійну діяльність, на саморозвиток і самопізнання. Для них характерно ретельне планування свого життя, постановка конкретних цілей, прагнення до збереження власної індивідуальності. Щоб студент в майбутньому був задоволений своєю професією, необхідне своєчасне виявлення інтересів, схильностей, професійних мотивів. Позитивне ставлення до майбутньої професії, до мотивів її вибору обумовлюють успішність професійного навчання, тому вивчення навчальної мотивації необхідно для виявлення реального її рівня і можливих перспектив.

Наступний елемент – діагностика ціннісних орієнтацій адаптації особистості.

Освітнє середовище ВНЗ повинне бути простором ціннісних орієнтацій адаптації іноземних студентів, оскільки саме освіта є соціокультурним простором, де зароджуються моральні цінності людського існування. Так, З. Курлянд під змістом освіти розуміє забезпечення фундаментальної наукової, загальнокультурної, практичної підготовки фахівців, які мають визначати темпи і рівень науково-технічного, економічного та соціально-культурного прогресу. Вища освіта має стати могутнім фактором розвитку духовної культури народу [7, с. 14]. Метою освіти є культурні цінності. Вища освіта завжди пов'язана з особистісним і професійним ростом людини, його інтеграцією в суспільстві, саморозвитком і самореалізацією, що сприяють налагодженню міжособистісних відносин і реалізації творчих можливостей. У процесі навчання у вищій школі іноземний студент здобуває необхідний багаж досвіду і знань, які він зможе застосувати у своїй культурі, в майбутньому самостійному житті, у професійній діяльності.

Система ціннісних орієнтацій є основою ставлення особистості до себе, інших людей, навколишнього світу, ядром мотивації, визначає змістовну сторону її спрямованості.

Найбільш відомою тепер є методика вивчення ціннісних орієнтацій М. Рокича [5, с. 25-29]. У цій методиці результат безпосередньо залежить від адекватності самооцінки випробуваного, тому результати, отримані за

допомогою тесту Рокича, слід підкріплювати результатами інших методик. Наприклад, результатами тесту культурно-ціннісних орієнтацій (Дж. Таусенд, варіант Л. Почебут) [5, с. 63-67]. Цей тест призначений для визначення основних тенденцій формування та становлення досліджуваної культури. За методикою діагностики ціннісних орієнтацій в кар'єрі (Е. Шейна, переклад та адаптація В. Чікер, В. Вінокурова) "Якорі кар'єри", можна визначити ціннісні орієнтації в кар'єрі (професійна компетентність, менеджмент, автономія (незалежність), стабільність роботи, стабільність місця проживання, служіння, виклик, інтеграція стилів життя, підприємництво). За тестом П. Іванова, Є. Колобової "Визначення життєвих цінностей особистості" виявляється спрямованість особистості (на справу, на спілкування, на себе) [5, с. 75-79], за методикою С. Бубнової діагностується індивідуальна структура ціннісних орієнтацій особистості [5, с. 87-92].

Освіта являє собою засіб соціалізації в суспільстві, коли прилучення людини до культури, соціокультурних цінностей відбувається шляхом засвоєння культурних зразків, загальнолюдських цінностей, через міжкультурну взаємодію.

Таким чином, в освітньому процесі необхідно створювати умови для формування позитивних властивостей особистості, середовище, де студент є активним суб'єктом освітнього процесу, де його індивідуальність, активна життєва позиція стають важливим орієнтиром вищої школи, одним із завдань якої є підготовка молоді до життя в умовах багатонаціонального полікультурного середовища.

Наступний елемент технології педагогічного супроводу – діагностика соціально-психологічних установок особистості.

Для цієї діагностики можна використовувати методику О. Потьомкіної, мета якої є виявлення ступеня їхньої вираженості [5, с. 105-110].

На підставі результатів цієї методики випробовувані поділяються на кілька груп:

- група високомотивованих випробовуваних з гармонійними орієнтаціями, в яких усі орієнтації виражені сильно та рівномірно;
- група низькомотивованих випробовуваних із слабо вираженими орієнтаціями;
- група з дисгармонійними орієнтаціями, в яких деякі орієнтації виражені сильно, а інші можуть бути навіть відсутніми.

Визначивши студентів з низькомотивованими та дисгармонійними орієнтаціями, необхідно спрямувати роботу на підвищення ступеня вираженості соціально-психологічних установок.

Здатність до самостійного засвоєння нових знань і умінь, що містить також і організацію цього процесу, вважається універсальною навчальною

дією, згідно Державного освітнього стандарту. Наступний елемент нашої технології супроводу – допомога в розвитку навчальних умінь і регуляції своєї життєдіяльності.

О. Тутолмін пропонує програму розвитку загальних навчальних умінь і навичок студентів, у якій сформульовані конкретні цілі оволодіння вміннями навчатися у вищому навчальному закладі [8]. Кожному курсу відповідають певні вміння, оскільки навчання у ВНЗ повинне відрізнятися обґрунтованістю та поетапним оволодінням науковим методом пізнання і трансформацією навчальної діяльності в навчально-дослідну і надалі – в науково -дослідну .

“Уміння навчатися” у ВНЗ істотно відрізняється від аналогічного вміння в школі систематикою і наукоємкістю. Для студентів зростає необхідність в готовності до самостійної навчально-дослідної діяльності в різних видах робіт.

На етапі адаптації професійного навчання та виховання, що відповідає першому курсу, студенти для організації навчальної праці повинні володіти вміннями (мета й планування), психологічними вміннями (розвиток пам'яті, уваги, сприйняття), їм повинна бути властива навчальна і виконавська дисципліна. Для розвитку навчально-інтелектуальних умінь, в першу чергу, необхідне вміння мислити: розрізняти наукове мислення, знати основні способи, види, форми, операції мислення. Володіти навичками логічного і евристичного мислення. Для розвитку навчально-інформаційних умінь необхідно в процесі сприйняття виділяти головне, використовувати техніку швидкого читання, визначати на слух логічну послідовність, аналізувати, володіти бібліотечно-бібліографічними вміннями та навичками. Для навчально-комунікативних умінь необхідна дидактична взаємодія (виконання порад викладачів), володіння контактною, інформаційною, спонукальною, координаційною, амотівною функціями навчально-дослідного спілкування, а також технікою усного мовлення.

Таким чином, технологія педагогічного супроводу етапу адаптації професійного навчання та виховання включає допомогу студенту у розвитку його навчальних умінь у пізнавальній, інформаційно-комунікативній та рефлексивній діяльності, до якої належить саморегуляція життєдіяльності: організація навчальної діяльності, усвідомлене визначення сфери своїх інтересів і можливостей, дотримання норм поведінки, правил здорового способу життя, оцінювання своєї діяльності з точки зору моральних, правових норм, естетичних та моральних цінностей, використання своїх прав і виконання своїх обов'язків як громадянина, члена суспільства і навчального колективу .

Іноземний студент-першокурсник не завжди керується власним бажанням у виборі навчального закладу. Найчастіше його вибір

обумовлений рішенням батьків (“хочемо, щоб син став митником”), порадами друзів (“я вже закінчив цей навчальний заклад, все там знаю, зможу підказати”), соціальним замовленням (країні необхідні фахівці певного профілю). Рішення, прийняте неусвідомлено, помножене на “адаптаційний синдром”, може призвести до стресу і, як наслідок, до депресії, подолати яку самостійно першокурсник не в змозі. У такій ситуації на допомогу студенту повинен прийти викладач мовної підготовки, що використовує у своїй діяльності елементи тьюторства, і куратор академічної групи (викладач фахової дисципліни). Так як іноземний студент приїжджає на навчання за запрошенням певного ВНЗ, перехід до іншого навчального закладу небажаний ані студенту, ані адміністрації. Корекція професійного самовизначення або перепрофілювання студентів, які розчарувалися у виборі професії, повинні привести до того, що іноземний студент усвідомлено, позитивно, вмотивовано змінює спеціальність або навіть факультет, але у межах ВНЗ, до якого він приїхав на навчання.

Висновки. Результатом успішного проходження етапу адаптації професійного навчання і виховання є адаптація іноземних студентів до навчально-пізнавального середовища вищого технічного навчального закладу, особистісне самовизначення людини і створення нового стилю її життєдіяльності. Навчально-виховний процес не матиме необхідного результату, якщо він буде відірваним від вирішення завдань особистісного та професійного зростання індивіда. Тому зусилля з формування та самоформування особистості студентів з перших днів навчання у ВНЗ обов'язкові для того, щоб забезпечити високий рівень успішності та формування компонентів професійної підготовленості.

Використана література:

1. Резван О. О. Методика викладання в вищій школі: Навчальний посібник для студентів ВНЗ / О. О. Резван. – Х. : ХНАДУ, “Міськдрук”, 2012. – 152 с.
2. Зеер Э. Ф., Павлова А. М., Сыманюк Э. Э. Модернизация профессионального образования: компетентностный подход : учеб. пособие. – М., 2005.
3. Оруджалиева Э. Р. Диагностика готовности к профессиональной деятельности студентов-бакалавров педагогического образования: дис. ... канд. психологических наук : спец. теория та методика професійної освіти / Элина Рафаэлевна Оруджалиева. – Махачкала, 2011. – 211 с.
4. Приходько Ю. О. Психологічний словник-довідник : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Ю. О. Приходько, В. І. Юрченко ; НПУ ім. М. П. Драгоманова, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – К. : Каравела, 2012. – 328 с.
5. Психологические тесты / под ред. А. А. Карелина. – Т. 1. – М., 2000.
6. Методика для диагностики учебной мотивации студентов (А. А. Реан и В. А. Якунин, модификация Н. Ц. Бадмаевой) / Н. Ц. Бадмаева. Влияние мотивационного фактора на развитие умственных способностей : монография. – Улан-Удэ, 2004. – С. 151-154.
7. Педагогіка вищої школи / за ред. З. Н. Курлянд. – Київ : Знання, 2005. – 399 с.
8. Тутолмин А. В. Программа развития общих учебных умений и навыков студентов / Александр Викторович Тутолмин. – Фестиваль педагогических идей “Открытый урок” [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://festival.1september.ru/articles/211457/> свободный. – Загл. с экрана.

СЕМЕНЕНКО И. Е. *Элементы этапа адаптации технологии педагогического сопровождения специальной подготовки иностранных студентов в высших технических учебных заведениях.*

Рассматривается технология педагогического сопровождения профессиональной подготовки иностранных студентов высших технических учебных заведений. Технология включает три этапа: адаптации, интенсификации и идентификации. Обоснована сущность этапа адаптации. В статье дан короткий анализ элементов технологии педагогического сопровождения. Технология освещается как ресурс эффективной организации процесса адаптации. Без этого невозможна самореализация иностранных студентов в структуре профессионального образования. В качестве элементов технологии рассматривается, в частности, диагностика готовности к учебно-профессиональной деятельности.

Ключевые слова: технология педагогического сопровождения, этапы профессионального обучения, иностранные студенты, адаптация.

SEMENENCO I. E. *The elements stage adaptation technology of the pedagogical support for professional training of foreign students studying in higher educational technical establishments.*

Technology of the pedagogical support for professional training of foreign students studying in higher educational technical establishments is considered. The technology consists of three stages: adaptation stage, intensification stage and identification stage. The essence of the stage of adaptation is substantiated.

The article presents a brief analysis of elements that are included into the technology of pedagogical support. Technology is highlighted as a resource of the efficient organization of the adaptation process. Self-realization of foreign students in the structure of vocational education is not possible without it.

Diagnosis of readiness for educational and professional activities is considered as the element of the technology.

Keywords: technology of pedagogical support, stages of vocational training, foreign students, adaptation.

Червінська Л. М., Бочарова І. В.
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана

ГЛОБАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІ НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ З ФАХОВОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ГОЛОВНА ВИМОГА СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Стаття розглядає деякі підходи до розробки навчальних академічних програм з фахової іноземної мови. Аналізуються труднощі впровадження програм з фахових дисциплін на початковому етапі навчання у ВНЗ як в цілому, так і на прикладі навчальних академічних програм з фахової англійської мови зокрема.

Ключові слова: глобальна орієнтація, академічна програма, когнітивний, холістичний, функціональні навички, компетенції.

Важливим є визначення підходу до глобально-орієнтованої програми з іноземної мови з самого початку вивчення курсу. Початковий етап будь-якого курсу з іноземної мови, а в КНЕУ викладається декілька таких дисциплін, має певну низку проблем. На відміну від таких дисциплін, як